

Plenum

Torsdag 11.5.2017 kl. 16.00—18.32

3.5. Muntlig fråga om barnets bästa vid vårdnadstvister (Petri Honkonen cent)

Muntligt spörsmål MFT 74/2017 rd

Muntlig frågestund

Talman Maria Lohela: Nästa fråga, ledamot Honkonen.

Debatt

16.53 Petri Honkonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Vuosittain vanhempien ero koskettaa arviolta 30 000:ta lasta. Huoltajuusriitoja on oikeudessa noin 2 000 vuosittain. Esimerkiksi vuonna 2015 tehtiin yli 40 000 sopimusta lapsen huollosta, asumisesta ja tapaamisoikeudesta. Jokainen riita lapsen arjesta ja asumisesta on kriisi kaikille osapuolille. Liian usein eroriidat kärjistyvät vieraannuttamiseksi. Siinä lapsen kanssa asuva vanhempi voi manipuloida lasta ja yrittää vaikeuttaa lapsen ja toisen vanhemman suhteen ylläpitoa. Vieraannuttaminen on useiden tutkimusten mukaan äärimmäisen vahingollista lapsen kehitykselle. Lapsen etua ei tällä hetkellä korosteta huoltajuuskiistojen oikeudenkäyntiprosesseissa tarpeeksi. Meillä ei ole olemassa puolueetonta lapsen oikeuksien edistäjää tuomioistuimissa. Ainoastaan riitelevillä vanhemmilla on omat juristit. Hallitusohjelmassa on kirjaus, että lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskeva lainsäädäntö uudistetaan. Kysyisin asianosaiselta ministeriltä: missä vaiheessa lakihankkeen valmistelu on, ja mitkä ovat sen keskeisimmät keinot estää tämäntapainen toiminta?

16.54 Oikeusministeri Antti Häkkänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Lapsen etu ohjaa perhepoliittista ja lapsiin liittyvää lainsäädäntöä. Lapsen huoltoon ja tapamiseen liittyvät ongelmat ovat olleet tiedossa jo vuosikausia tässä maassa. Nyt oikeusministeriö on lähtenyt liikkeelle hallitusneuvotteluissa tehdyn kirjauksen pohjalta ja tehnyt selvitystä näistä ongelmista, järjestänyt verkkokeskusteluja ja kartoittanut yksittäisten ihmisten näkökulmia aika konkreettisestikin tässä hankkeessa. Nyt on työryhmä valmistelussa mietintöä tästä asiasta, kuinka pystytään puuttumaan erityisesti näihin tapaamisoikeuteen liittyviin ongelmiin, ja elokuun loppuun mennessä on työryhmä luovuttamassa mietinnön. Minulla on aikomus nyt kevään aikana käydä myös eduskuntapuolueiden edustajien kanssa tästä keskustelua jo vähän valmiiksi pohjalle, ja sitten sen jälkeen, kun elokuun lopussa työryhmä luovuttaa mietinnön, katsotaan vähän yhdessä laajemmalla rintamalla, miten asiassa edetään.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan.

Punkt i protokollet PR 52/2017 rd

16.55 **Pauli Kiuru kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitos ministeri Häkkäselä hyvstä vastauksesta. Todellakin tämä asia on hallitusohjelmassa, ja tähän liityen viime vaalikaudella tehtiin kaksi eduskunta-aloitetta, perussuomalaisen edustajakollegan aloite ja oma aloitteeni. Toinen koski vieraannuttamista, toinen koski tapaamisoikeussopimusten noudattamatta jättämistä. Vielä toivoisin tarkennusta tähän tapaamisoikeussopimusten noudattamis- tai noudattamattajättämiskysymykseen ja että siihen kiinnitetäisiin erityistä huomiota. Kysynkin tässä yhteydessä: onko siltä osin valmistelussa tämä puoli noussut esiin, ja miten siihen aiotte suhtautua?

16.56 **Oikeusministeri Antti Häkkänen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä kysymys, mitä edustaja Kiuru esitti, on ollut tietojeni mukaan esillä, mutta nyt vasta, kun työryhmän työ alkaa loppua kohti kääntymään, sitten nähdään tarkemmin, mikä se kokonaisuus siinä on. Nyt sitten on tarkoitus tosiaan kevään aikana käydä pohjakeskustelu eduskuntapuolueiden edustajien kanssa siitä, onko nyt riittävästi huomioitu tässä työryhmän pohjavalmistelussa kaikki nämä kipupisteet, jotka huolto- ja tapaamislainsäädännön uudistamistarpeissa on aiemmin jo havaittu. Sen jälkeen kun mietintö on valmis, katsotaan, onko tulos sen näköistä, että näihin kaikkiin ongelmiin saadaan sitä kautta vastaus.

16.57 **Juho Eerola ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todella hienoa kuulla, että ministeri Häkkänen on tähän aiheeseen perehtynyt.

Hallitusohjelmassa kaksi vuotta sitten, kun sitä sorvattiin, päätettiin tosiaan uudistaa tätä lakia lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta. Sen yhteydessä sovittiin, että avio- tai avoeron yhteydessä lapsella säilyisi oikeus pitää yhteyttä molempiin vanhempiin eli sekä äitiin että isään. Tällä hetkellä tilanne on aika huono: Yhä useampi lapsi joutuu vanhempien eron kohdalla tilanteeseen, jossa yhteys toiseen vanhempaan katkeaa joko osittain tai kokonaan. Selvästi useammin katkeaa nimenomaan lapsen yhteys isään ja samalla muuten myös isän puoleisiin sukulaisiin, täteihin, setiin, serkkuihin ja niinpäin pois, mummot ja vaarit mukaan lukien. Kysyisinkin nyt tässä, kun mainittiin käsite "vieraannuttaminen" — joskus kun oikein tahallisesti katkaistaan tätä yhteyttä, voidaan puhua vieraannuttamisesta — voitaisiinko tämä vieraannuttaminen määrittää lakiin samalla tavalla kuin muutama vuosi sitten onnistuttiin kieltämään vainoaminen.

16.58 **Oikeusministeri Antti Häkkänen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Näissä verkkokeskusteluissa ja palautteessa, mitä on kerätty niiltä perheiltä, niiltä isiltä ja äideiltä, keiden lapsi on sellaisessa tilanteessa, jossa esimerkiksi tästä vieraannuttamisesta puhutaan, nämä ongelmat koetaan erittäin vakaviksi ja isoiksi tällä hetkellä. Tämä tarkoittaa sitä, että nyt tässä työryhmän yhteydessä vieraannuttamiseen, olkoon se tahatonta tai tahallista, täytyy ottaa aika vakava ote. Mihin johtopäätöksiin syksyn aikana hallitus päättyy, katsotaan sitä lähemmin ja porukalla, mutta joka tapauksessa tämä on yksi keskeisin aihe, joka nousee perheiden ja vanhempien huolista koko ajan esiin.

Frågan slutbehandlad.

Riksdagen avslutade den muntliga frågestunden.